

**FACULTAT DE CIÈNCIES ECONÒMIQUES
DEPARTAMENT D'ECONOMIA APLICADA**

**ECONOMIA CATALANA
PROGRAMA**

CURS ACADÈMIC 2005/2006

**II SEMESTRE
Febrer 2006/juny 2006**

Professor: Rafael Boix

Curs 2005-06

Objectius i enfocament

L'assignatura té un doble **objectiu**: explicar els trets bàsics de l'economia catalana i dotar a l'estudiant de les eines teòriques i pràctiques per que pugui realitzar l'anàlisi de l'economia catalana.

L'**enfocament** segueix aquesta doble vessant: (1) es revisen els conceptes teòrics apresos en altres assignatures i se n'introdueixen altres nous; (2) s'expliquen les fonts de dades a partir de les quals es poden fer les anàlisis i s'introdueixen eines per fer aquestos anàlisis. I després de les anàlisis? Les anàlisis ens expliquen com funciona l'economia catalana. A partir d'elles podem dissenyar mesures de política econòmica.

Exemples:

1. Són les deslocalitzacions d'empreses un problema real per a l'economia catalana o un invent dels mitjans de comunicació? Si son un problema: com podem evitar-les i fomentar la localització de noves empreses?
2. Què és l'economia del coneixement? És realment tan important per Catalunya aquesta nova forma de pensar l'economia? On està situada Catalunya dintre del context internacional en relació a l'economia del coneixement?
3. És cert que l'economia catalana exporta el 25% del total d'Espanya? Quines implicacions té aquest fet i com podem utilitzar-lo al nostre favor?
4. És el territori català homogeni? Aleshores per què no utilitzar les eines de l'economia regional i urbana per analitzar l'economia catalana? Com analitzo l'economia d'una ciutat? Com es delimita un àrea metropolitana?
5. Sobren o manquen titulats superiors a l'economia catalana? En què anem a treballar el dia de demà? Podem gestionar l'educació i la formació al marge de la resta del procés productiu?

Temes

Tema 1. Característiques generals del model de desenvolupament a partir de 1960

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Bases del model de desenvolupament de Catalunya
3. El model de desenvolupament econòmic en els anys 60
4. La crisi dels 70 com a crisi del model
5. Les bases de l'expansió econòmica del període 1986-1991
6. La crisi de 1992-1993 i les seves conseqüències sobre l'economia catalana. Recuperació i convergència amb la Unió Europea 1994-2004

Tema 2. Demografia i mercat de treball

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. L'explosió demogràfica (1950-75), l'estancament demogràfic (1976-1996) i el nou boom de la immigració (1997-2003).
3. Magnituds, ràtios i evolució del mercat de treball: població total, població activa, població ocupada i població ocupada assalariada.
4. La formació i els seus efectes sobre el desenvolupament
5. Context institucional i reformes del mercat de treball
6. Salaris i costos laborals a Catalunya en relació amb la resta d'Espanya i l'OCDE. Flexibilitat interna i externa

Tema 3. Composició sectorial de l'economia catalana

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Estructura productiva de l'economia catalana
3. Sector primari
4. Indústria
5. Construcció
6. Els serveis i el procés de terciarització

Tema 4. Catalunya i l'economia del coneixement

1. Marc teòric: introducció a l'economia del coneixement
2. Bibliografia i fonts de dades
3. Principals indicadors d'economia del coneixement i comparació internacional
4. Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

Tema 5. Catalunya considerada com una economia oberta

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Entorn macroeconòmic
3. L'economia catalana, la mundialització i la globalització
4. Comerç exterior
5. La balança de pagaments de Catalunya

Tema 6. La localització de l'activitat econòmica a Catalunya.

1. Marc teòric
2. Bibliografia i fonts de dades
3. Localització de la producció: trets generals
4. Àrees metropolitanes, xarxes de ciutats i policentrisme
5. Districtes industrials
6. Desequilibris territorials a Catalunya

Tema 7. Economia de Barcelona

1. Barcelona en el context internacional
2. Trets bàsics de l'economia de Barcelona
3. Barcelona ciutat del coneixement: canvi estructural i projectes

Tema 8. L'estructura econòmica i financera de l'empresa.

0. Introducció, bibliografia i fonts de dades
1. Grandària de l'empresa industrial catalana
2. Les empreses gasela, normals i tortuga. Empreses *start up*
3. Productivitat i formació de capital en la indústria
4. De l'estratègia de contenció de costos i flexibilitat externa a la d'intensificació de la inversió i noves formes de flexibilitat
5. La qüestió de les seues socials de les grans empreses
6. La qüestió de les relocalitzacions

Tema 9

El finançament de l'economia catalana.

1. Generació d'estalvi i finançament de l'economia.
2. El sistema bancari: Banca privada. Bancs amb seu a Catalunya; Les Caixes d'Estalvi.
3. La inversió pública a Catalunya i els dèficits infraestructurals.

Tema 10

La política econòmica de la Generalitat de Catalunya.

1. Competències econòmiques
2. Polítiques econòmiques sectorials vs. polítiques econòmiques instrumentals
3. El finançament de la Generalitat.
4. Reforma del sistema de finançament

Materials

La provisió de materials serà dinàmica i girarà al voltant de la web de l'assignatura:

<http://www.ecap.uab.es/urban/docencia.htm>

En aquesta web, i en un apartat reservat per als estudiants, s'introduiran les referències bibliogràfiques de cada tema, les transparències de classe i altres materials addicionals. El password es proporcionarà a l'inici de curs. Es dipositarà posteriorment còpia a Publicacions en forma de dossiers.

Tutories

Rafael Boix (despatx B3-072 ó B3-054)

Departament d'Economia Aplicada - Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici B - 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Barcelona (Spain)

Tel. 0034 93 581 2244 / 0034 93 581 1528 Fax. 0034 93 581 22 92

E-mail: rafael.boix@uab.es

Les tutories es poden realitzar de forma presencial, per telèfon o videoconferència en l'horari establert a principi de curs. També es poden realitzar les consultes per e-mail durant tota la setmana, a les que s'intentarà contestar amb la major rapidesa possible.

Avaluació

Examen final: Obligatori

Treballs dirigits: La realització de treballs dirigits és voluntària

Bibliografia

AA.VV. (1997): "La reforma del mercat de treball", Número monogràfic de la *Revista Econòmica de Catalunya*, setembre 1997.

Arauzo, Josep M. (2002): "Pautes de localització industrial: estructura productiva i capital humà als municipis catalans" a *Revista Econòmica de Catalunya*, núm. 45, desembre 2002.

Castells, Antoni i altres (2000): Las balanzas fiscales de las Comunidades Autónomas (1991-1996). Análisis de los flujos fiscales de las Comunidades Autónomas con la Administración Central. Ed. Ariel-Fundació Carles Pi i Sunyer, Barcelona.

Generalitat de Catalunya (1995): Pla Territorial de Catalunya. Direcció Gral. de Planificació i Acció Territorial, Dept. de Pol. Ter. i Obres Públiques.

Genescà, Enric i altres (diversos anys): Estudi Econòmico-financer de l'empresa catalana. DGPE, Generalitat de Catalunya.

López, Guillem i Esther Martínez (2000): "Resultats de l'estimació de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central pel període 1995-1998. Noves variants i ajustos", *Nota d'Economia*, núm. 67.

Reig, Ernest (director) (1997): Capitalización y crecimiento de la economía catalana 1955-1995. Fundación BBV, Bilbao.

Romero, Rafael (2001): " Les infraestructures i el creixement econòmic: el cas de Catalunya", *Situació de Catalunya*, BBVA, pags. 17-25.

Sardà, Joan (1974): Pròleg al llibre "La Economía de Cataluña hoy", Joan Sardà et al. (1974). Banco de Bilbao, Barcelona.

Segarra, Agustí (1994): "Productivitat i formació de capital en la indústria catalana: 1978-1989" a *Revista Econòmica de Catalunya* núm. 26.

Tarrach, Anna (2001): "La situació de l'R+D+I a Catalunya" a *Nota d'Economia*, núm. 67.

Trullén, Joan (1999): "La Catalunya ciutats" a *Revista Econòmica de Catalunya*, núm. 36.

Trullén, Joan (2001,b): *La metròpoli de Barcelona cap a l'economia del coneixement: diagnosi econòmica i territorial de Barcelona 2001*, Ajuntament de Barcelona, setembre 2001.

Trullén, Joan, Josep Lladós y Rafael Boix (2002): "Economía del conocimiento, ciudad y competitividad", *Investigaciones Regionales*, núm 1, octubre 2002.

Trullén, Joan (2003): "Redes de ciudades y economía del conocimiento. La Cataluña-Ciudades" en Antonio Font (editor) Diputació de Barcelona.

Vives, Xavier (2002): Centres de decisió empresarial i activitat econòmica: els efectes de la globalització, *Papers d'Economia Industrial*, núm. 17.